

TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI

2023-I ENFLASYON RAPORU BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

Prof. Dr. Şahap Kavcıoğlu
Başkan

26 OCAK 2023

ANKARA

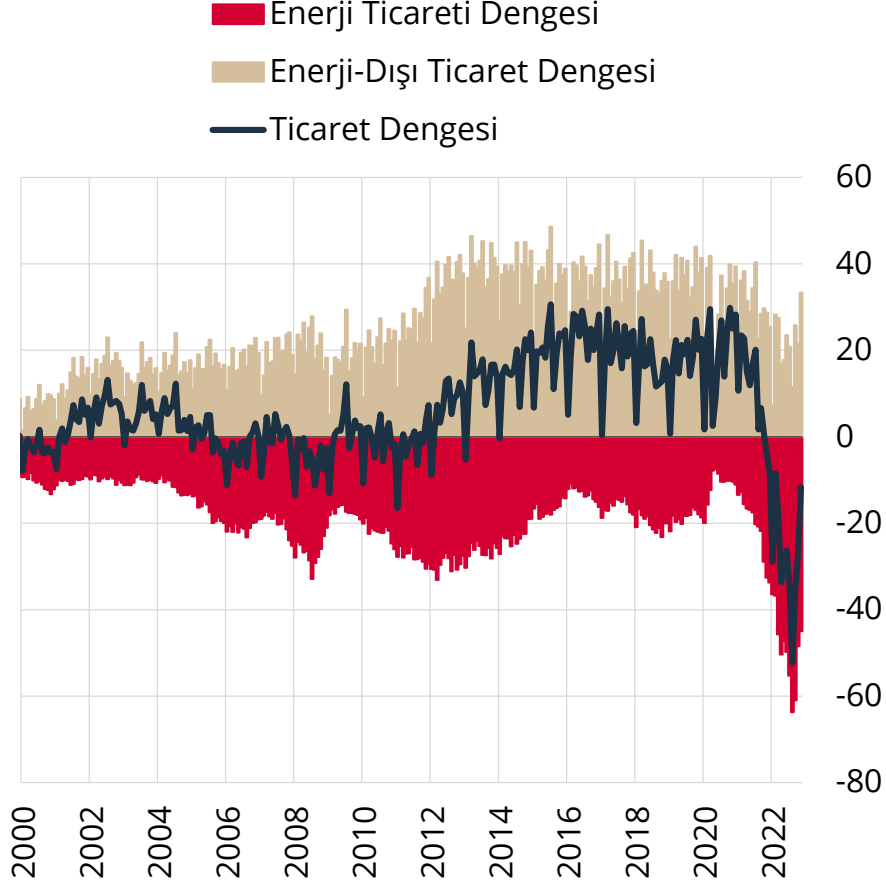
Sunum Planı

- **Küresel Gelişmeler**
- **Türkiye Ekonomisi**
- **Enflasyon**
- **Para Politikası**
- **Orta Vadeli Tahminler**
- **Genel Değerlendirme**

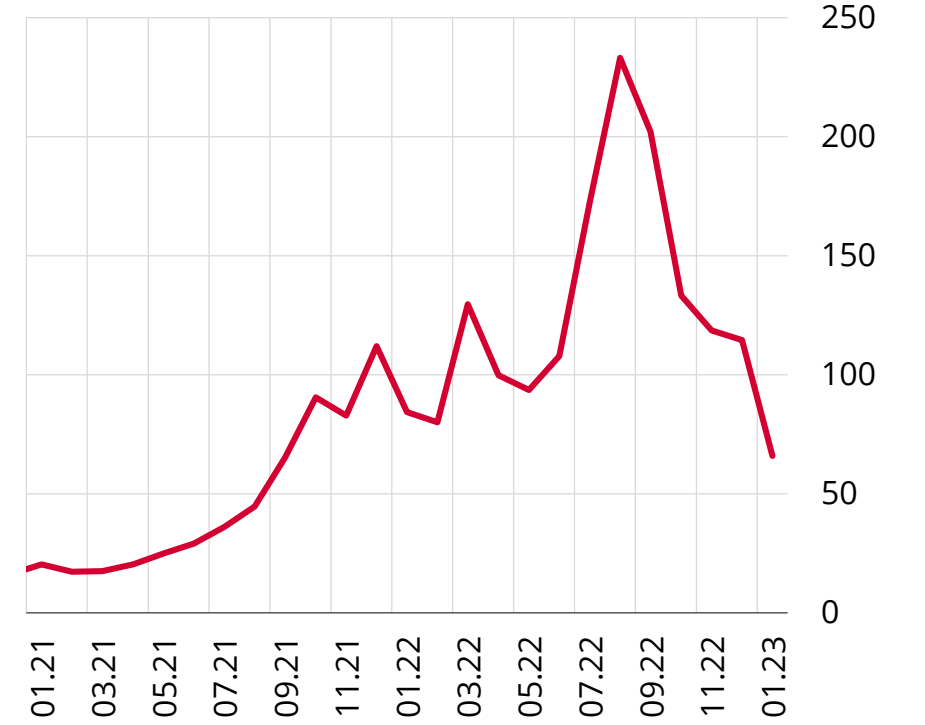
KÜRESEL GELİŞMELER

Enerji Maliyeti

Euro Bölgesi Dış Ticaret Dengesi (Milyar Euro)

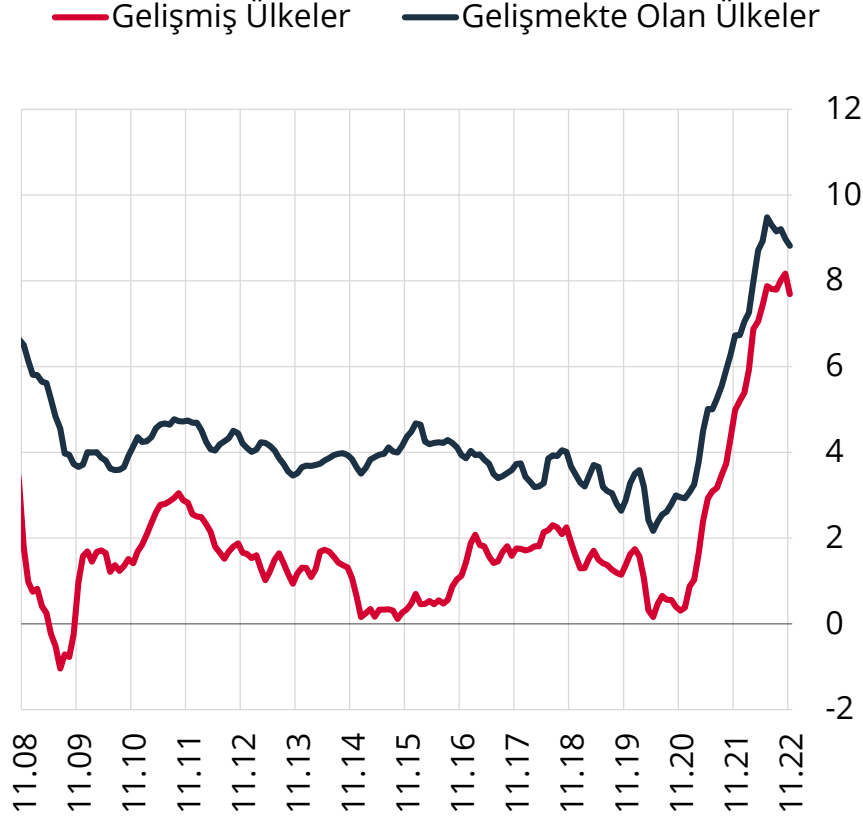
Avrupa Doğal Gaz Fiyatları* (Euro)

* Megawatt saat başına.

Küresel Enflasyon

Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkelerde Enflasyon* (%)

Kaynak: Bloomberg, TCMB

Son Gözlem: Kasım 2022

* Gelişmiş Ülkeler: ABD, Euro Bölgesi, Güney Kore, İngiltere, İsrail, İsveç, İsviçre, Japonya, Kanada ve Norveç. Gelişmekte Olan Ülkeler: Brezilya, Çekya, Endonezya, Filipinler, Güney Afrika, Kolombiya, Macaristan, Meksika, Polonya, Romanya ve Tayland.

Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkelerde Enflasyon Gerçekleşmesi ve Tahminleri* (%)

	2022	2023 Yıl Sonu Tahmini	
	Gerçekleşme	Ocak 2023	Güncelleme
Euro Bölgesi	9,2	5,9	0,1
Almanya	8,6	6,4	-0,4
ABD	6,5	3,8	-0,1
İngiltere	10,5	7,2	0,8
İtalya	11,6	6,6	1,6
Fransa	5,9	4,8	0,8
Japonya	4	1,9	0,3
Rusya	11,9	6	-0,1
Güney Afrika	7,2	5,6	0,1
Romanya	16,4	10,3	1,2
Polonya	16,6	13	1,4
Mısır	21,3	15,7	4,8
Çin	1,8	2,3	0
Hindistan	5,7	5	0
Malezya	3,8	3	0
Endonezya	5,5	4,1	-0,7
Brezilya	5,8	5,1	0,2
Şili	12,8	4,8	-0,1
Macaristan	24,5	17,4	3,8
Güney Kore	5	3,1	-0,1
Meksika	7,8	4,8	0,2

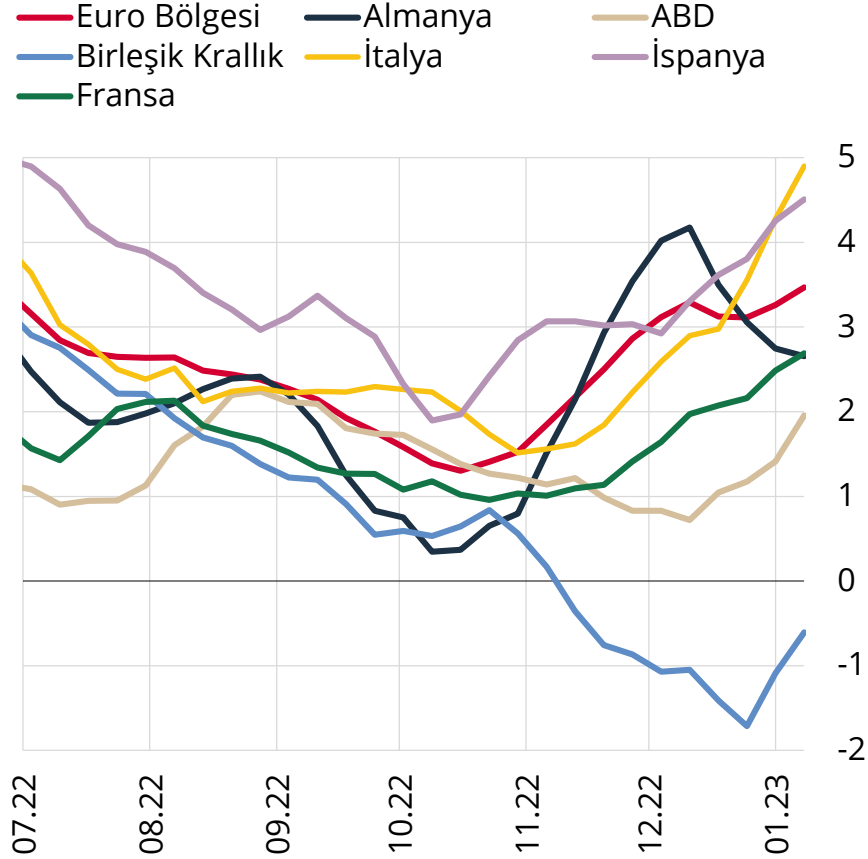
Kaynak: Consensus Economics

Son Gözlem: Ocak 2023

* Kırmızıyla gösterilen rakamlar önceki Rapor dönemine göre yukarı yönlü, yeşille gösterilen rakamlar aşağı yönlü güncellemeyi göstermektedir.

Küresel Büyüme

Seçilmiş Ülkelerde Haftalık İktisadi Faaliyet (4 Haftalık Hareketli Ortalama, Yıllık % Değişim)

Gelişmiş ve Gelişmekte olan Ülkelerde Büyüme Tahminleri* (%)

	2022 Tahmini		2023 Tahmini	
	Ocak 2023	Ekim 2022	Kasım 2022	Ocak 2023
Euro Bölgesi	3,3	0,0	-0,1	0,0
Almanya	1,8	-0,9	-0,9	-0,5
ABD	2,0	0,2	0,2	0,3
İngiltere	4,2	-0,3	-0,9	-1,0
İtalya	3,7	-0,1	-0,2	0,0
Irak	9,2	5,1	4,7	4,5
İspanya	4,7	1,2	0,8	0,9
Fransa	2,5	0,3	0,2	0,2
Hollanda	4,2	0,7	0,2	0,2
İsrail	6,1	3,2	3,1	3,0
Rusya	-3,1	-3,1	-3,0	-2,6
BAE	6,3	3,8	2,7	2,7
Romanya	4,7	2,4	2,1	2,5
Belçika	2,7	0,8	0,3	0,0
Polonya	4,9	1,1	1,0	0,8
Mısır	6,3	4,2	4,0	3,7
Bulgaristan	3,2	1,6	1,5	1,1
Çin	2,9	4,8	4,5	4,6

Kaynak: Consensus Economics

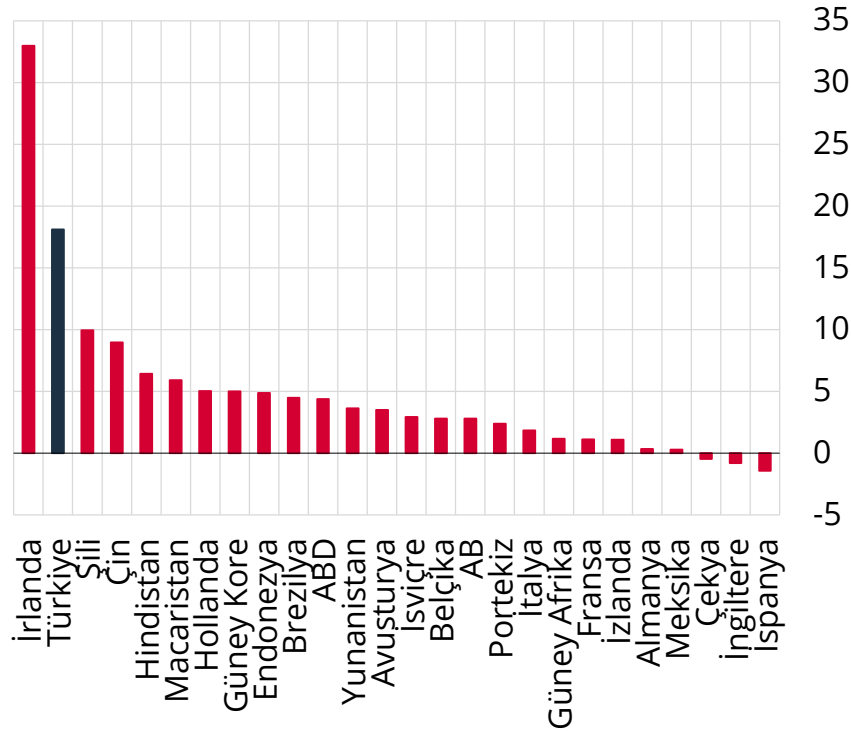
Son Gözlem: Ocak 2023

* Tablodaki ülkeler Türkiye'nin 2021 yılı ihracat paylarına göre sıralanmıştır. Kırmızıyla gösterilen tahminler önceki Rapor dönemine göre aşağı yönlü, yeşille gösterilen tahminler ise yukarı yönlü güncellemeyi göstermektedir.

TÜRKİYE EKONOMİSİ

Türkiye Ekonomisinin Büyüme Performansı

Ülkelerarası Büyüme Oranları* (2019Ç4-2022Ç3, % Değişim)

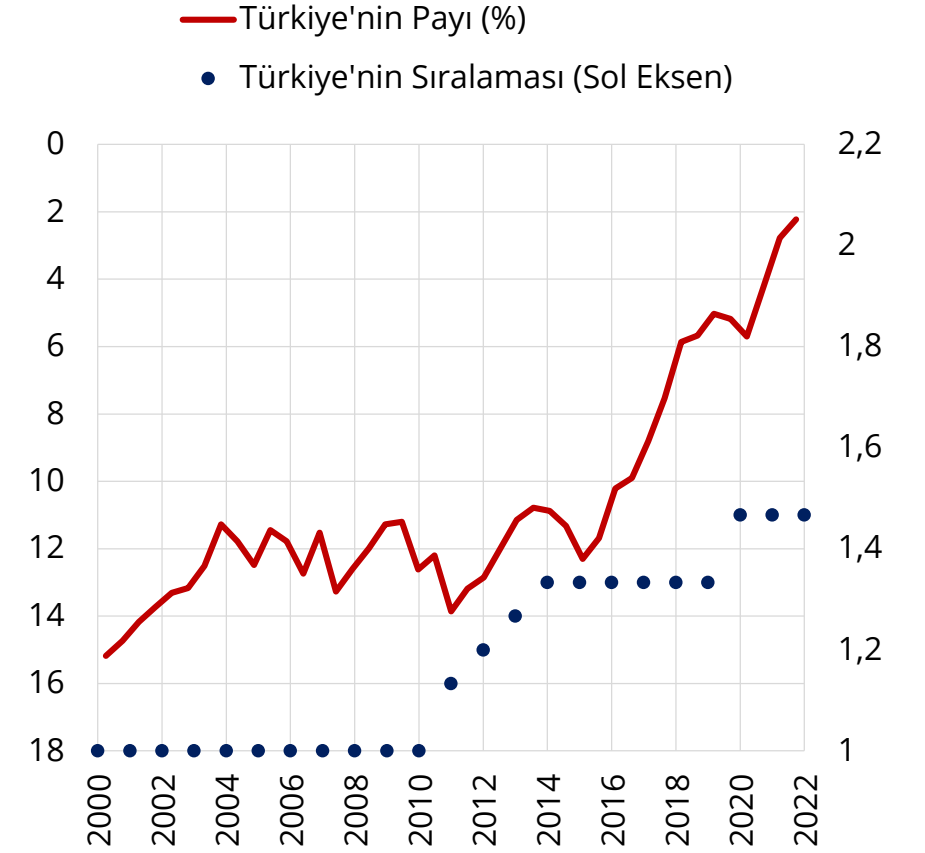

Kaynak: OECD

Son Gözlem: 2022Ç3

* Seçili OECD ve G20 ülkelerinde 2019Ç4-2022Ç3 arasında GSYİH'deki yüzde değişimi göstermektedir. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmıştır.

Türkiye'nin Küresel Ekonomideki Payı ve Sıralaması*

Kaynak: IMF

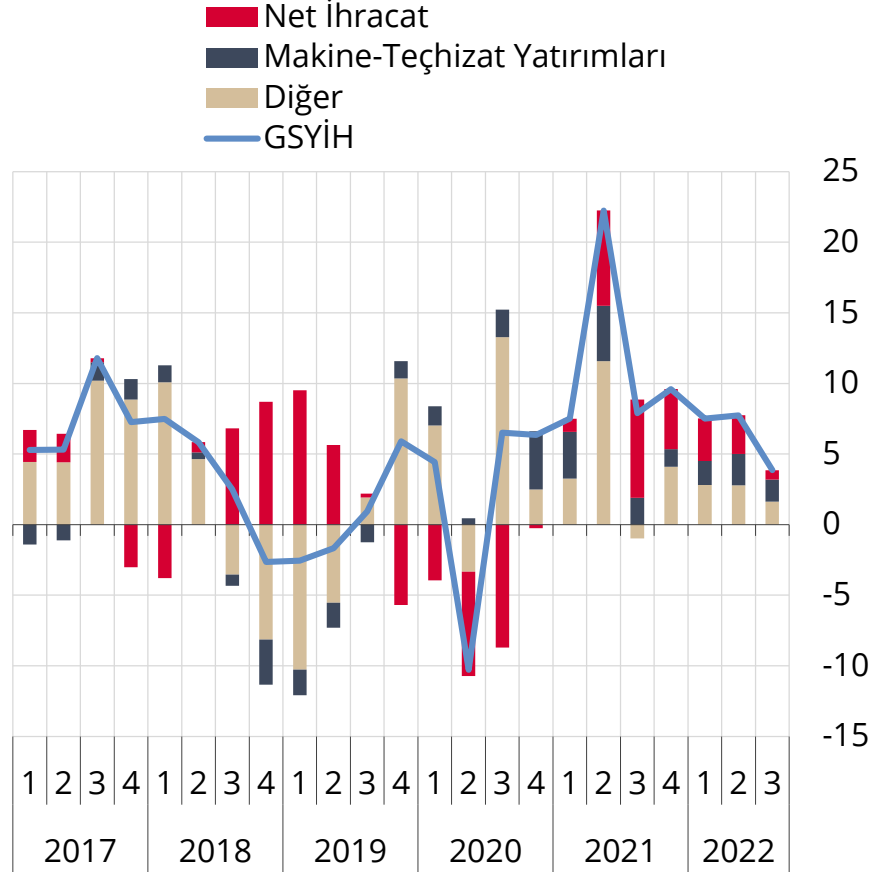
Son Gözlem: 2022

* Satın alma gücü paritesine göre hesaplanmıştır. 2022 yılına ilişkin tahmin değeri kullanılmıştır.

İktisadi Faaliyet

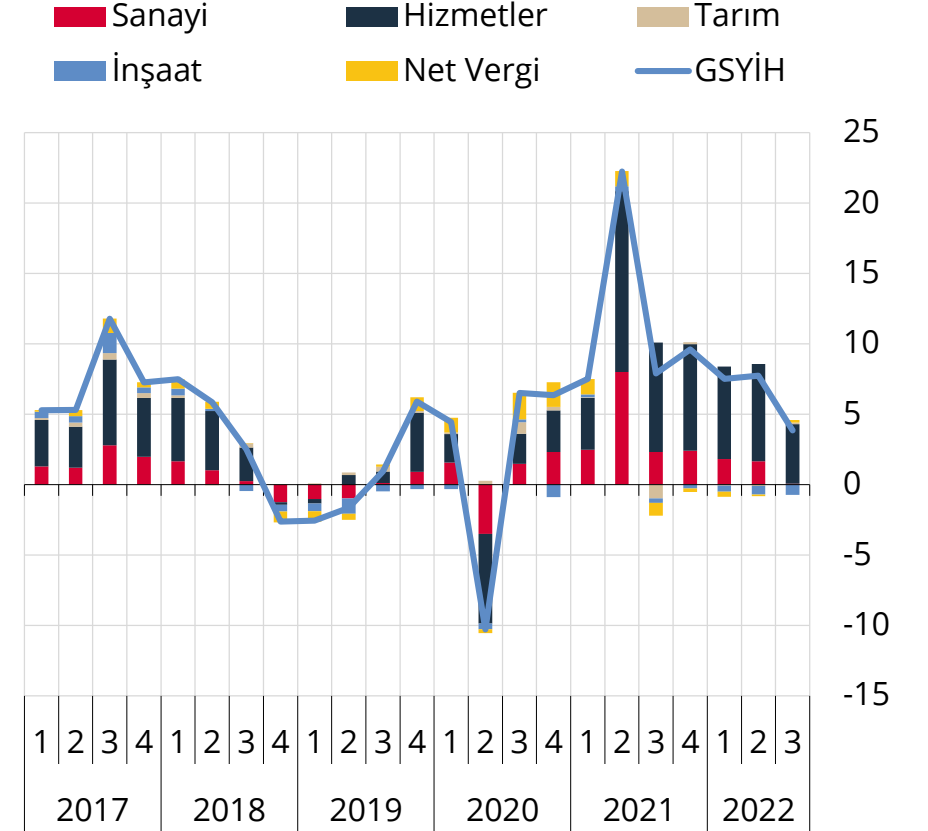
Harcama Yoluyla Yıllık Büyüme Katkıları (% Puan)

Kaynak: TCMB, TÜİK

Son Gözlem: 2022Ç3

Üretim Yoluyla Yıllık Büyüme Katkıları (% Puan)

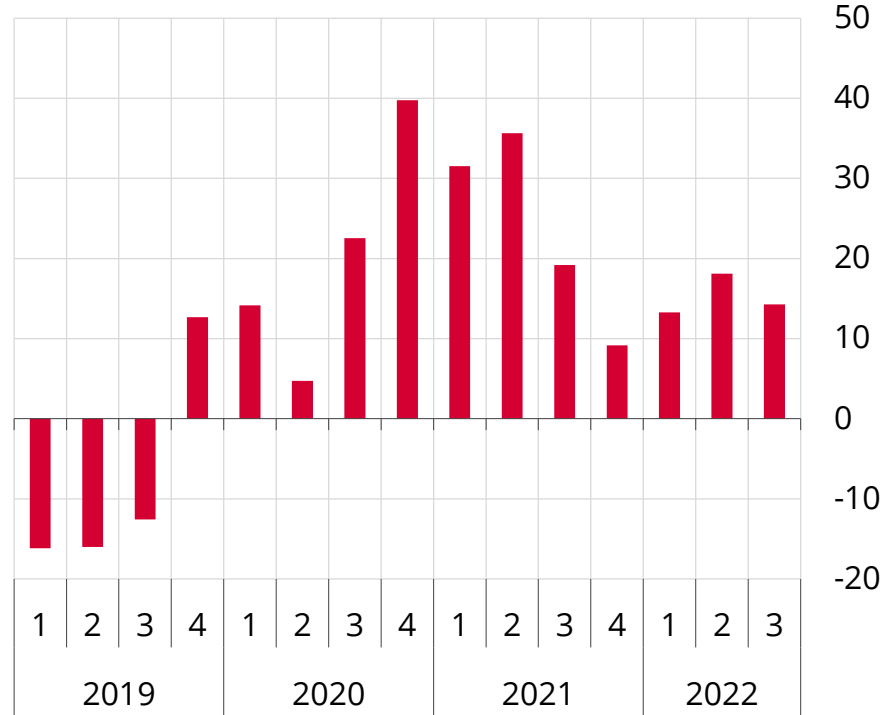

Kaynak: TCMB, TÜİK

Son Gözlem: 2022Ç3

Makine-Teçhizat Yatırımları ve Net İhracat

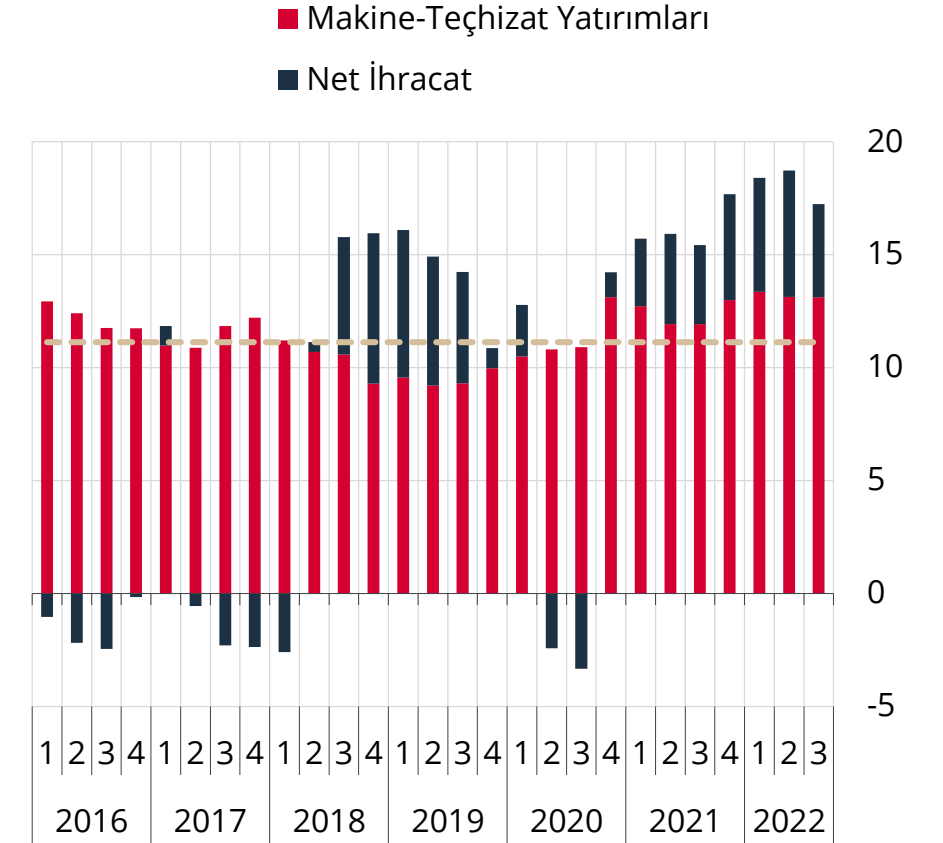
Makine-Teçhizat Yatırımları (Yıllık % Değişim)

Kaynak: TÜİK

Son Gözlem: 2022Ç3

Makine-Teçhizat Yatırımları ve Net İhracatın GSYİH İçindeki Payı* (%)

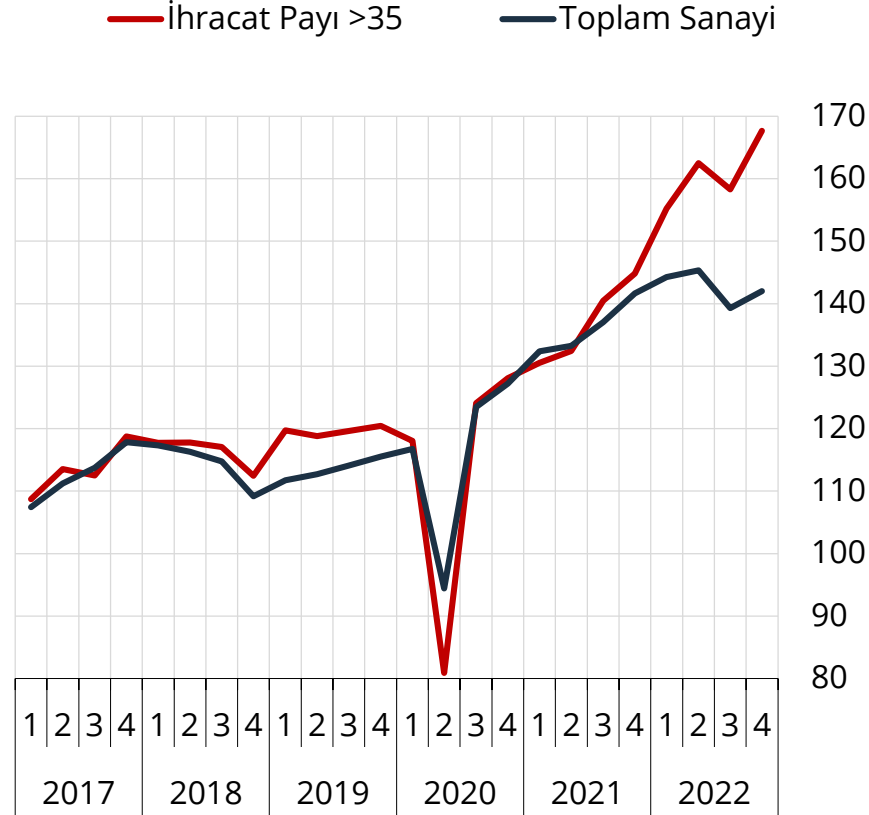

Kaynak: TCMB, TÜİK

Son Gözlem: 2022Ç3

Sanayi Üretim Endeksi ve Kapasite Kullanım Oranı

Sanayi Üretim Endeksi* (Mevsim ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış, 2015=100)

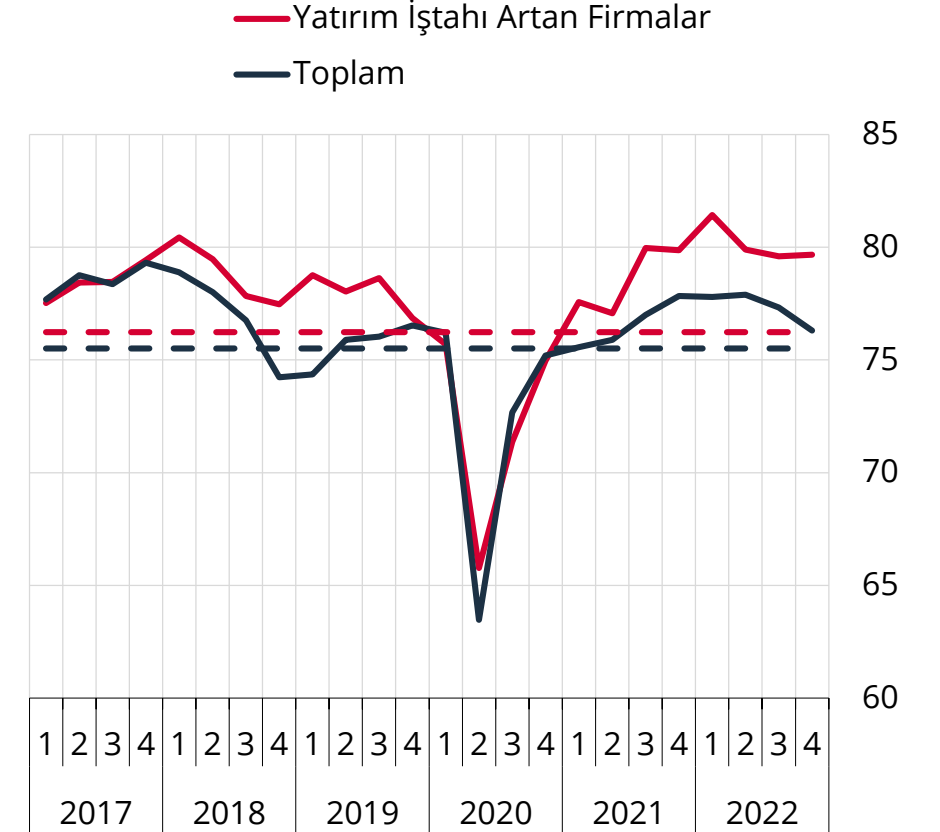

Kaynak: TCMB, TÜİK

Son Gözlem: Kasım 2022

* Dördüncü çeyrek verisi Ekim-Kasım ayları ortalamasıdır. Sektörler 2009-2021 ortalamasına göre ihracat cirosunun toplam ciro içindeki yüzde payına göre sınıflandırılmıştır.

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı* (Mevsimsellikten Arındırılmış, %)

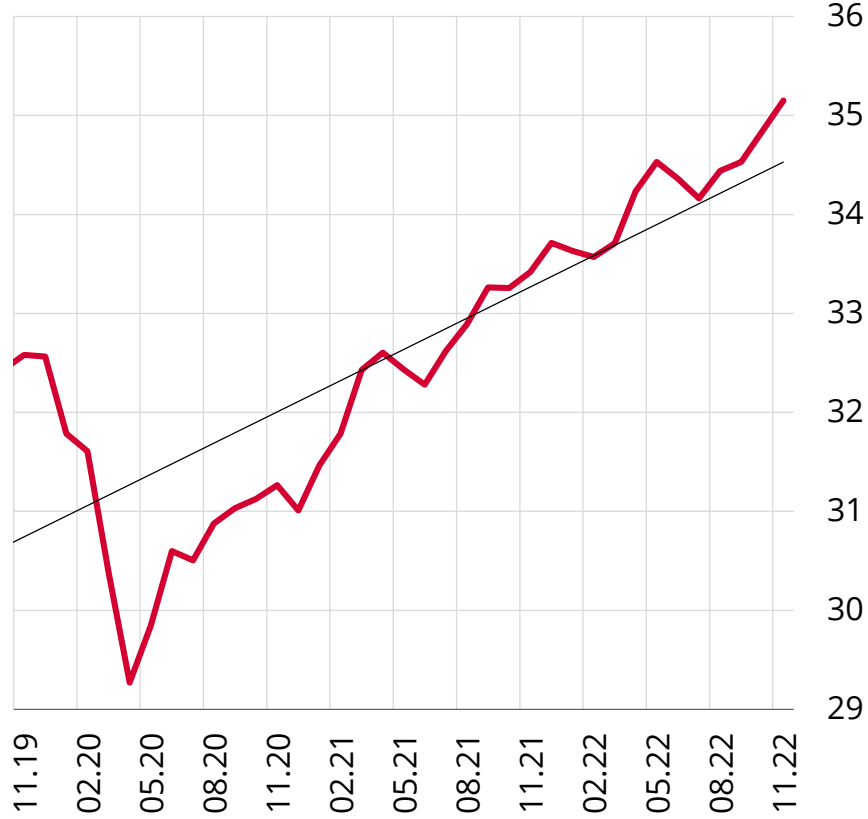
Kaynak: TCMB

Son Gözlem: Aralık 2022

* Kesikli çizgiler ilgili serilerin 2009Ç1-2022Ç4 dönemi ortalamasını göstermektedir.

İşgücü Piyasası

İşgücü*
(Mevsimsellikten Arındırılmış, Milyon Kişi)

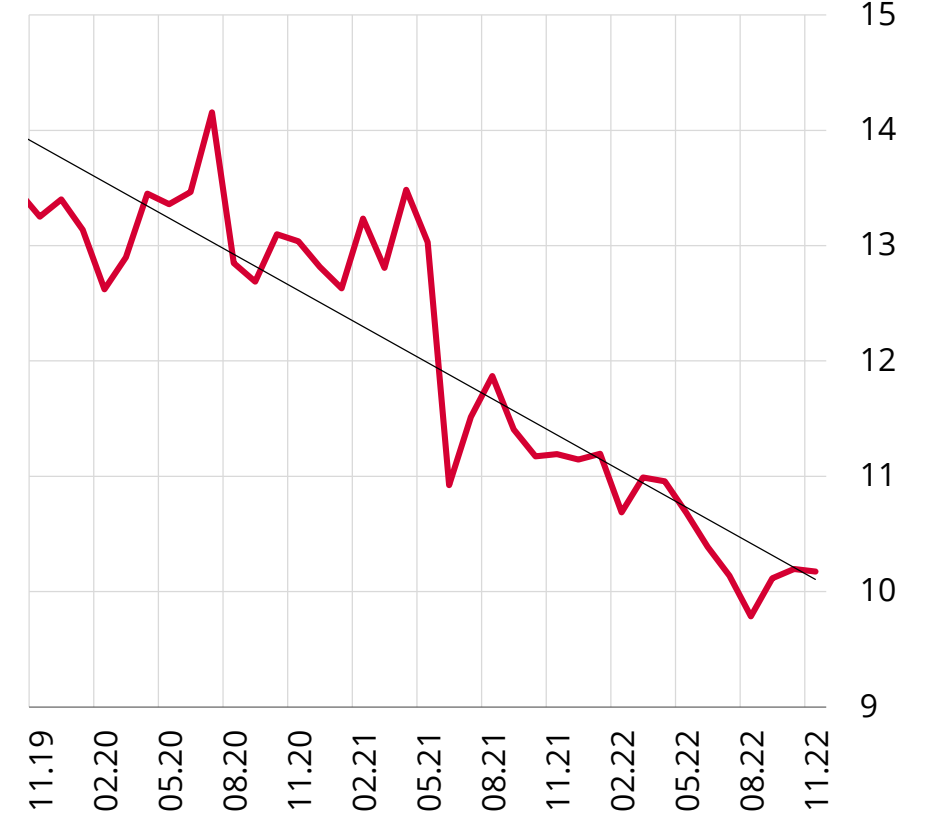

Kaynak: TÜİK

Son Gözlem: Kasım 2022

* Siyah çizgi ilgili dönemdeki eğilimi göstermektedir.

İşsizlik Oranı*
(%, Mevsimsellikten Arındırılmış)

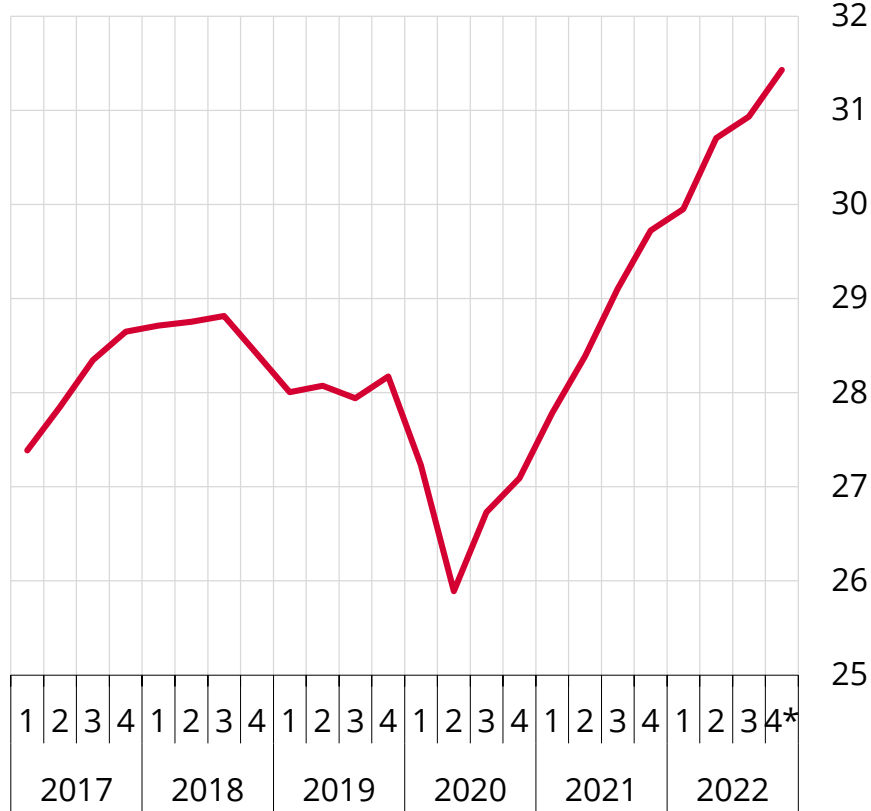
Kaynak: TÜİK

Son Gözlem: Kasım 2022

* Siyah çizgi ilgili dönemdeki eğilimi göstermektedir.

İşgücü Piyasası

İstihdam
(Mevsimsellikten Arındırılmış, Milyon Kişi)

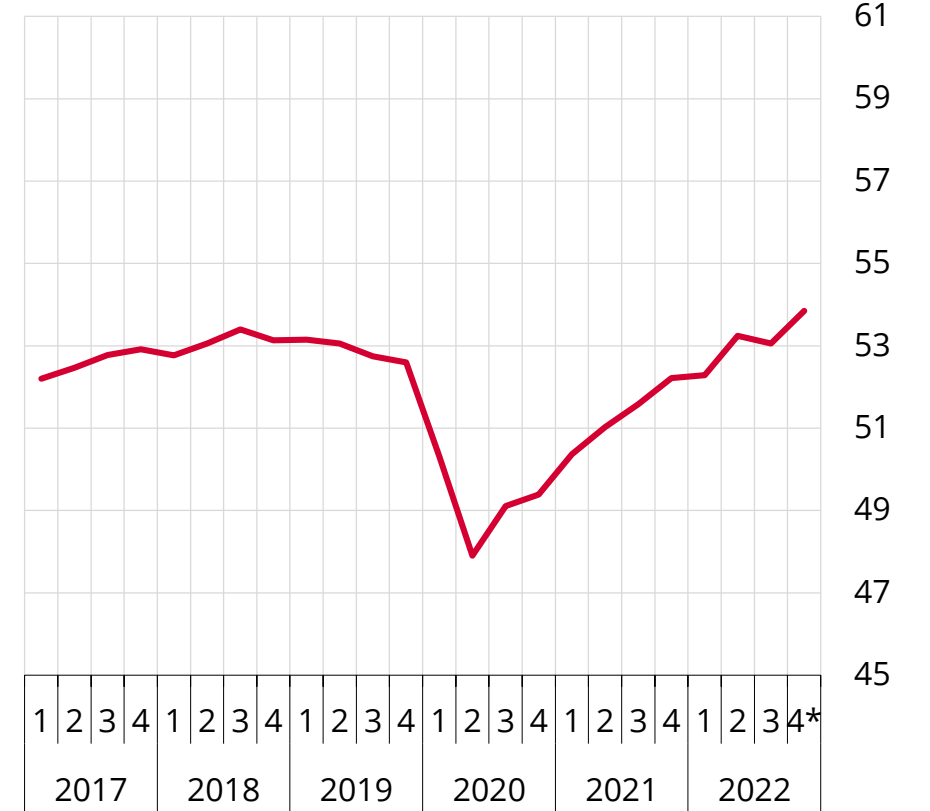

Kaynak: TÜİK

Son Gözlem: Kasım 2022

* Ekim-kasım ortalaması.

Katılım Oranı
(Mevsimsellikten Arındırılmış, %)

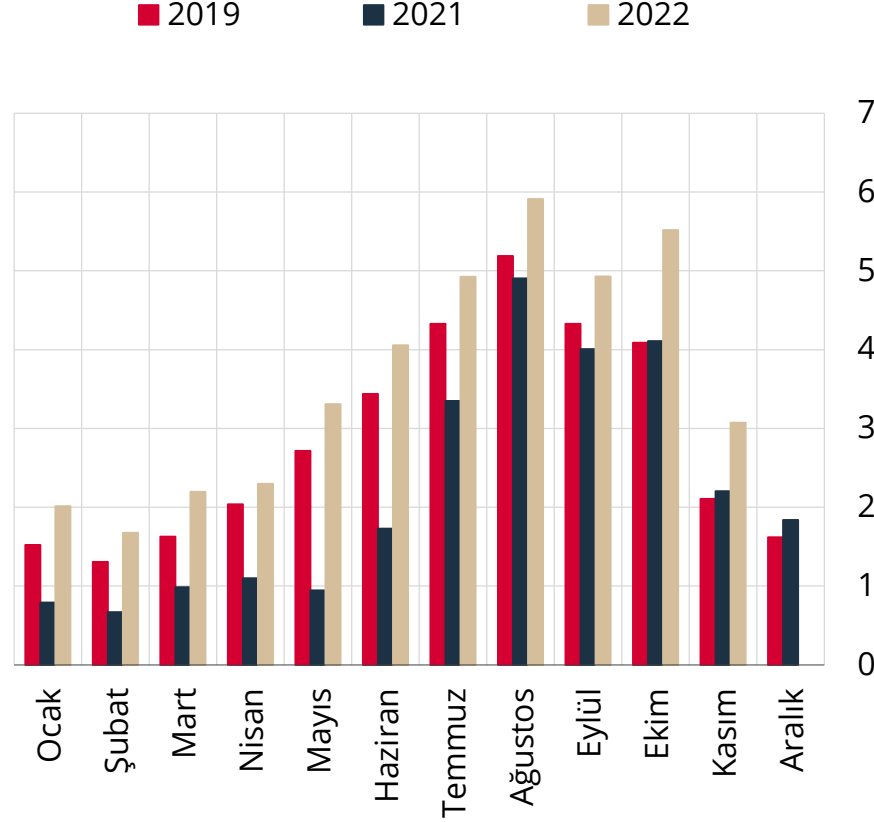
Kaynak: TÜİK

Son Gözlem: Kasım 2022

* Ekim-kasım ortalaması.

Turizm

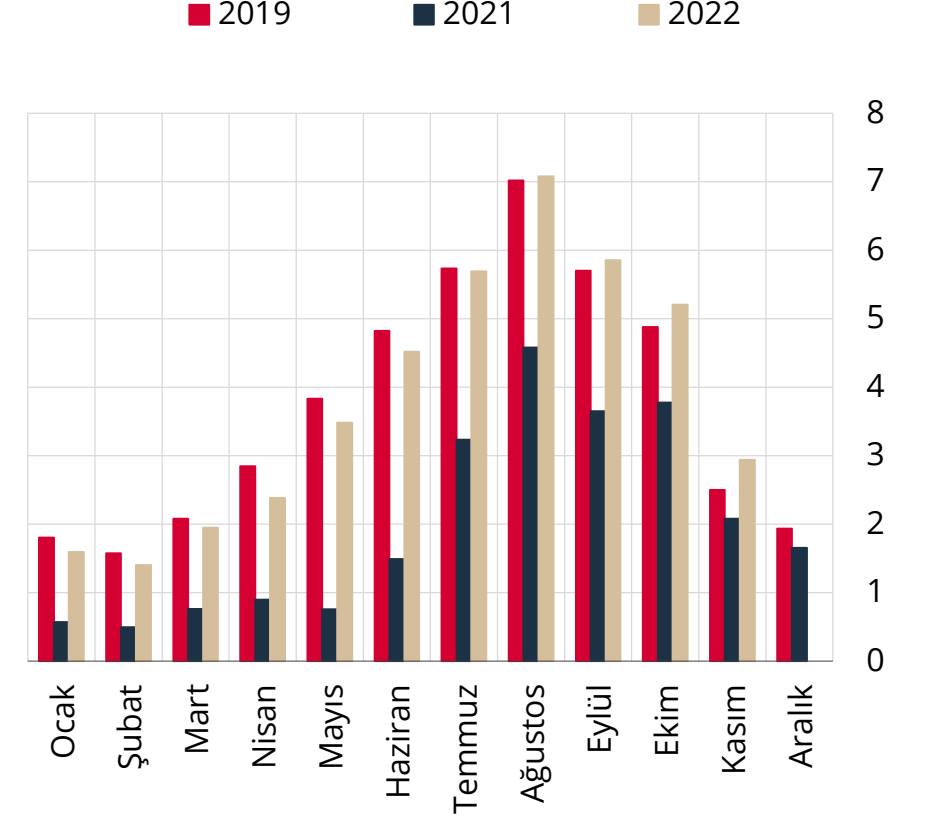
Seyahat Gelirleri (Milyar ABD Doları)

Kaynak: TCMB, TÜİK

Son Gözlem: Kasım 2022

Yabancı Ziyaretçi Sayısı (Milyon Kişi)

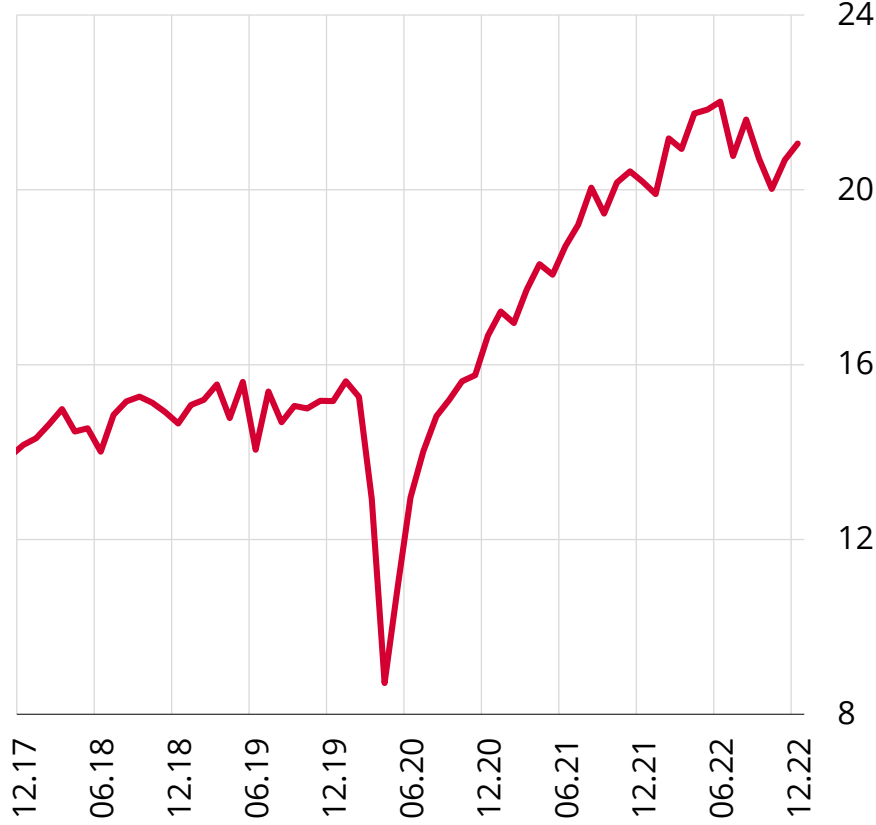

Kaynak: TCMB, TÜİK

Son Gözlem: Kasım 2022

Dış Ticaret

İhracat*
(Mevsim ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış,
Milyar ABD Doları)

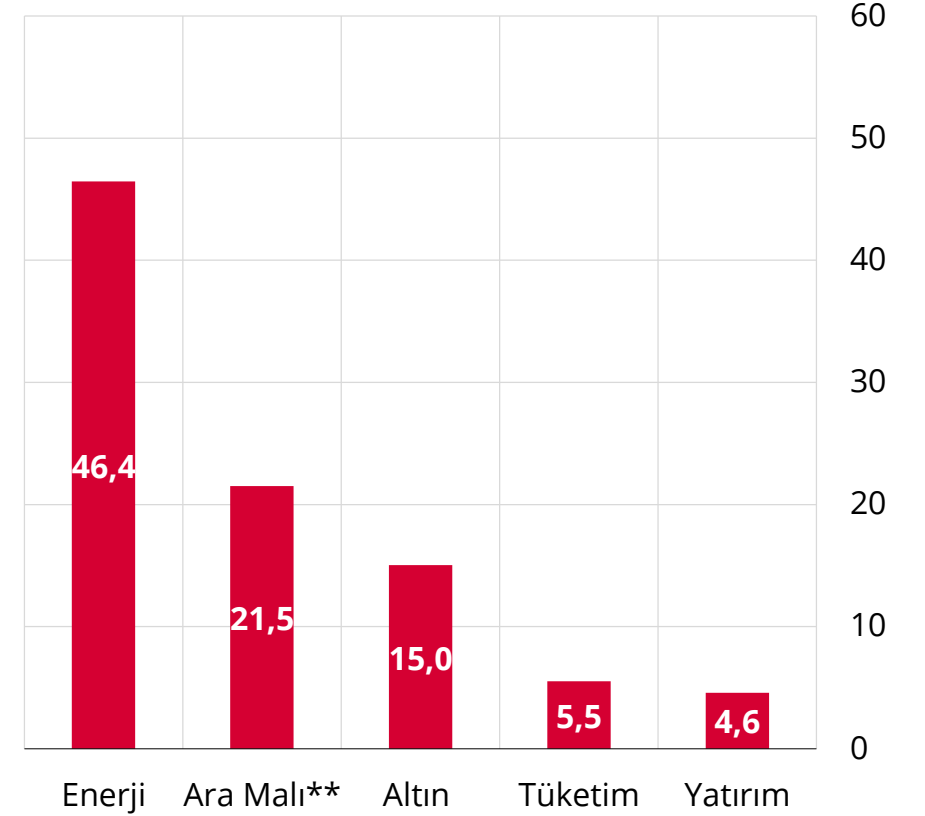

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, TÜİK

Son Gözlem: Aralık 2022

* 2022 Aralık ayı geçici veridir.

2022-2021 İthalat Değişimi*
(Milyar ABD Doları)

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, TÜİK

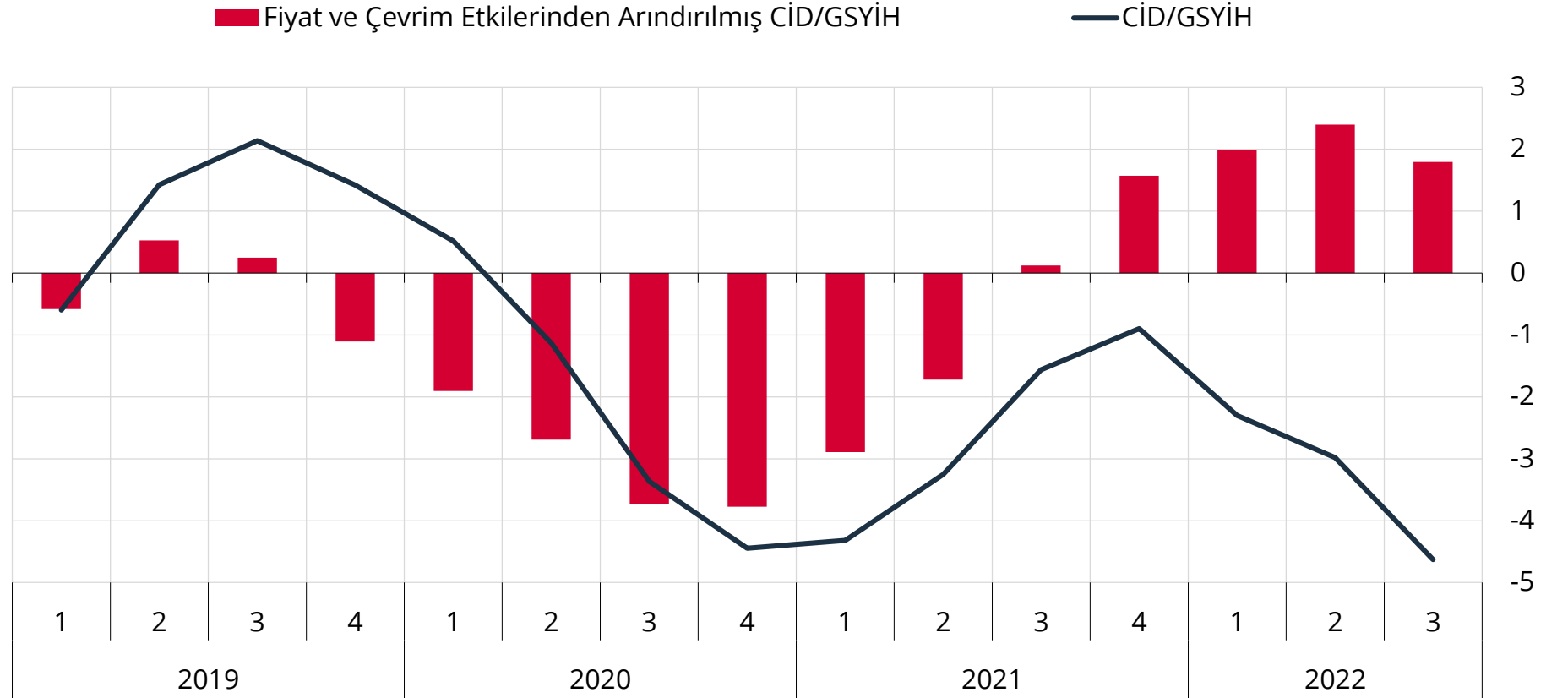
Son Gözlem: Aralık 2022

* 2022 yılı Aralık ayı için geçici veri kullanılmıştır.

** Altın ve enerji hariçtir.

Yapısal Cari Denge

Cari İşlemler Dengesi* (12-Aylık Birikimli, %)

Kaynak: TCMB, TÜİK

* CİD: Cari İşlemler Dengesi.

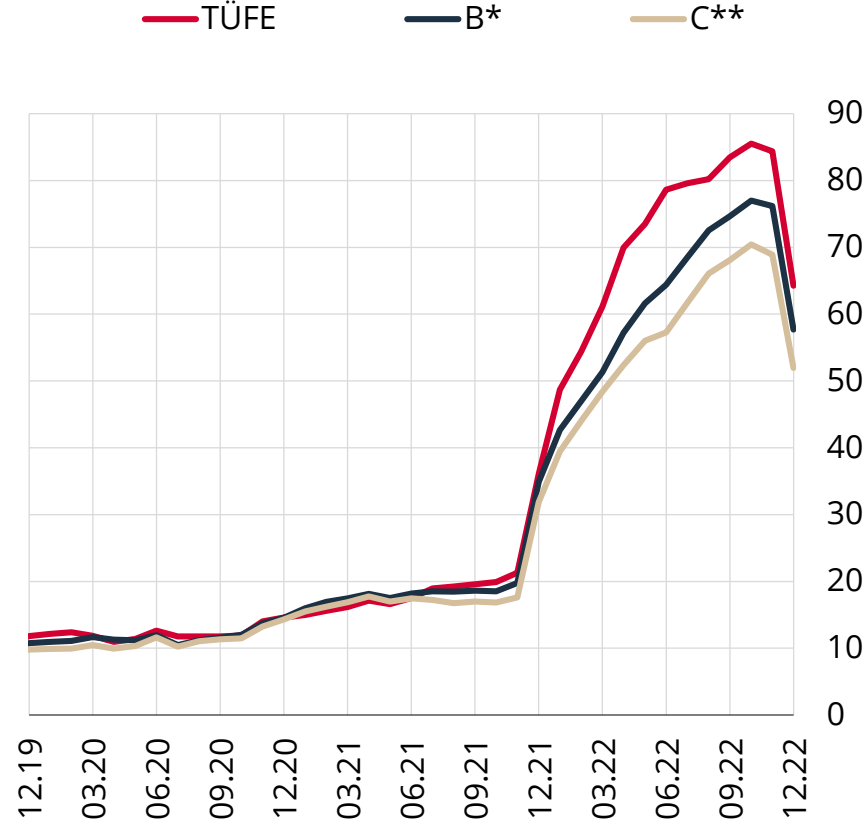
Son Gözlem: 2022Ç3

ENFLASYON

Enflasyon

TÜFE ve Çekirdek Göstergeler (Yıllık % Değişim)

Kaynak: TCMB, TÜİK

Son Gözlem: Aralık 2022

* İşlenmemiş gıda, enerji, alkol-tütün ve altın dışı TÜFE.

** Endeksi: Gıda, alkolsüz içecekler, enerji, alkol-tütün ve altın dışı TÜFE.

Yıllık Enflasyona Katkılar (% Puan)

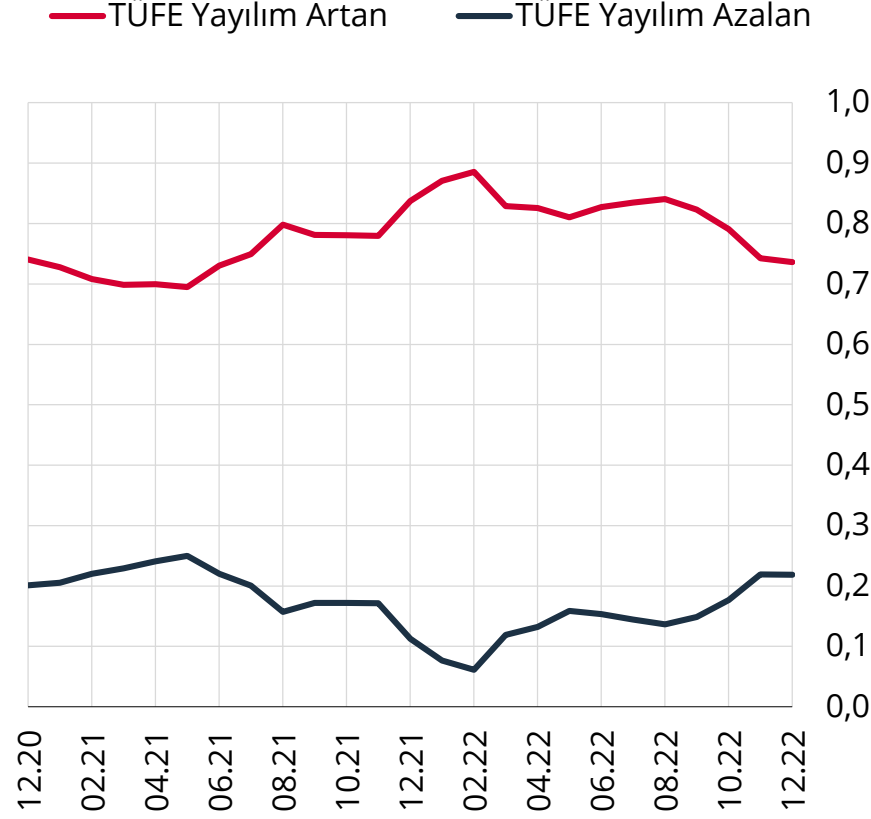
	Yıllık Enflasyona Katkı	Katkıların Yıllık Enflasyon İçindeki Payları
Dışsal Şoklara Duyarlı Gruplar		
(I) Gıda-Alkol-Tütün	22,5	35,0
(II) Enerji	12,0	18,6
(III) Temel Mallar ve Altın	15,5	24,1
I+II+III	50,0	77,8
(IV) Hizmetler	14,3	22,2
Toplam (I+II+III+IV)	64,3	100

Kaynak: TCMB, TÜİK

Son Gözlem: Aralık 2022

Enflasyonun Ana Eğilimi

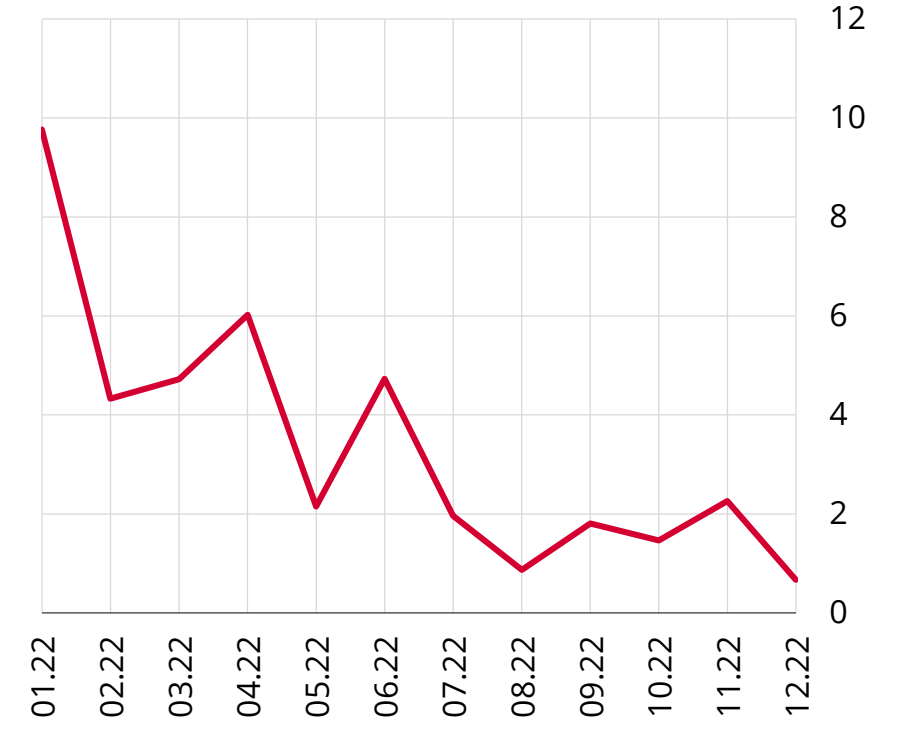
Enflasyon Yayılımı (Mevsimsellikten Arındırılmış, 3-Aylık Ortalama)

Kaynak: TCMB

Son Gözlem: Aralık 2022

Aylık Enflasyonun Tarihsel Ortalamadan Farkı* (% Puan)

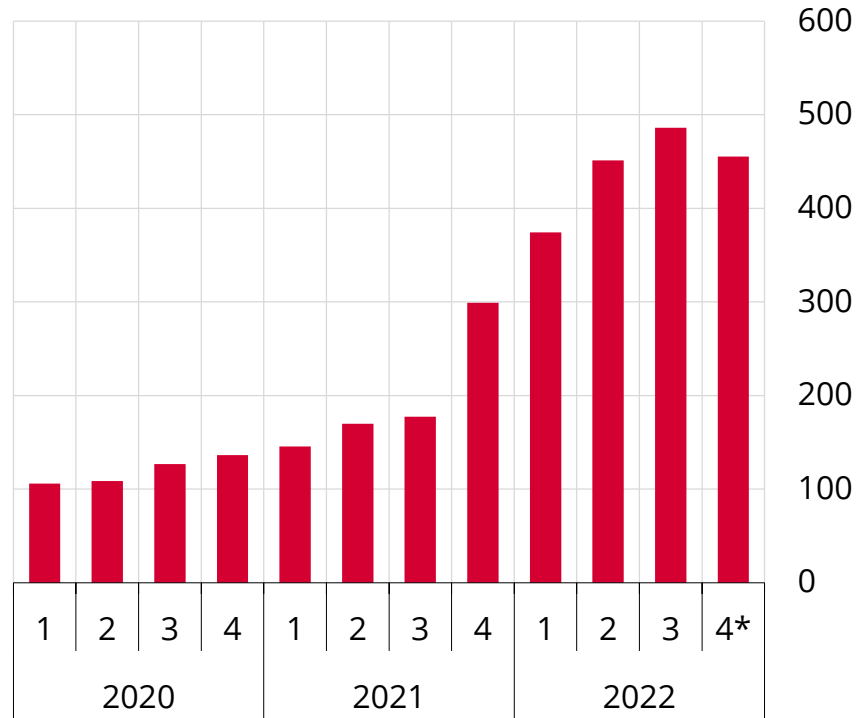
Kaynak: TCMB, TÜİK

Son Gözlem: Aralık 2022

* Aylık TÜFE enflasyon değerlerinin 2011-2020 ortalama aylık enflasyondan farkını göstermektedir.

İthalat Maliyetleri

İthalat Birim Değer Endeksi (2019Ç4=100, TL)

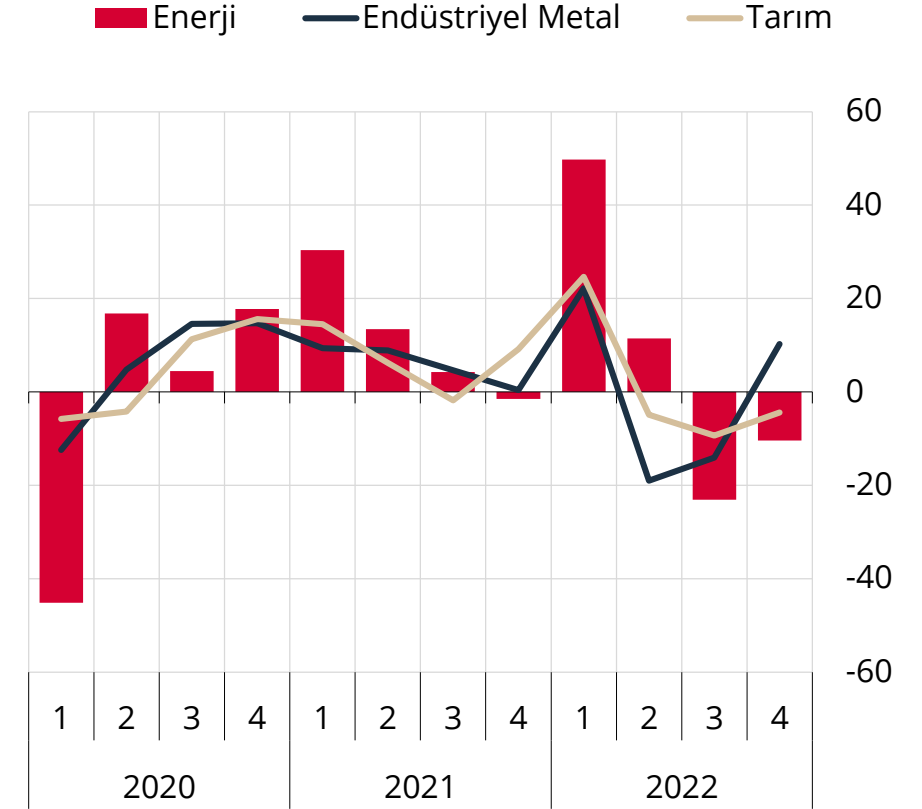

Kaynak: TÜİK

Son Gözlem: Kasım 2022

* Kasım ayı itibarıyla.

Emtia Fiyat Endeksleri (Çeyreklik % Değişim)

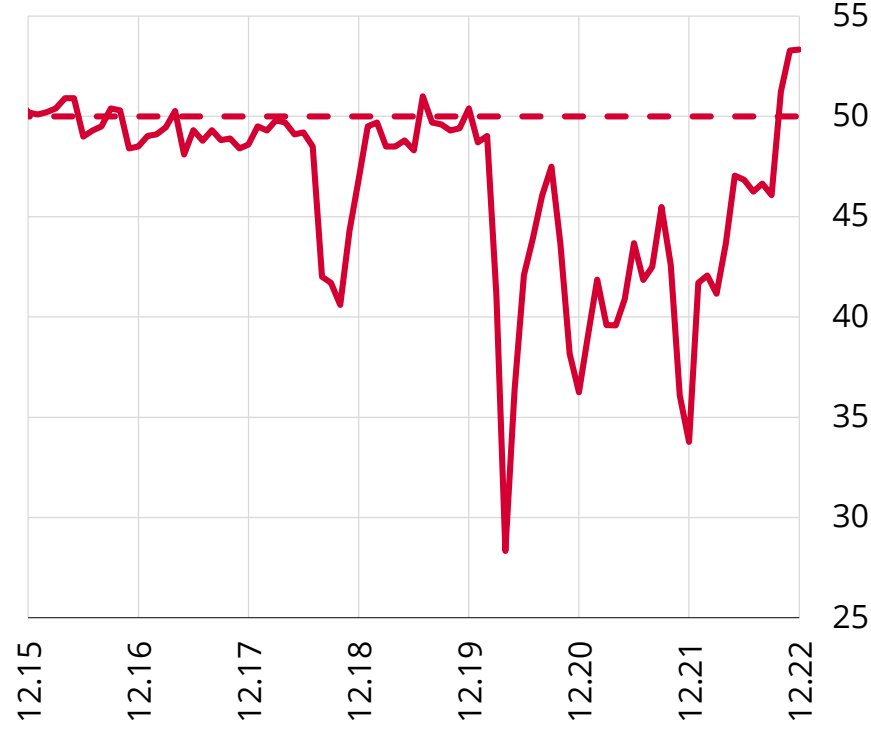

Kaynak: Goldman Sachs

Son Gözlem: Aralık 2022

Arz Kısıtları

PMI İmalat Sanayi Tedarik Süreleri* (Mevsimsellikten Arındırılmış)

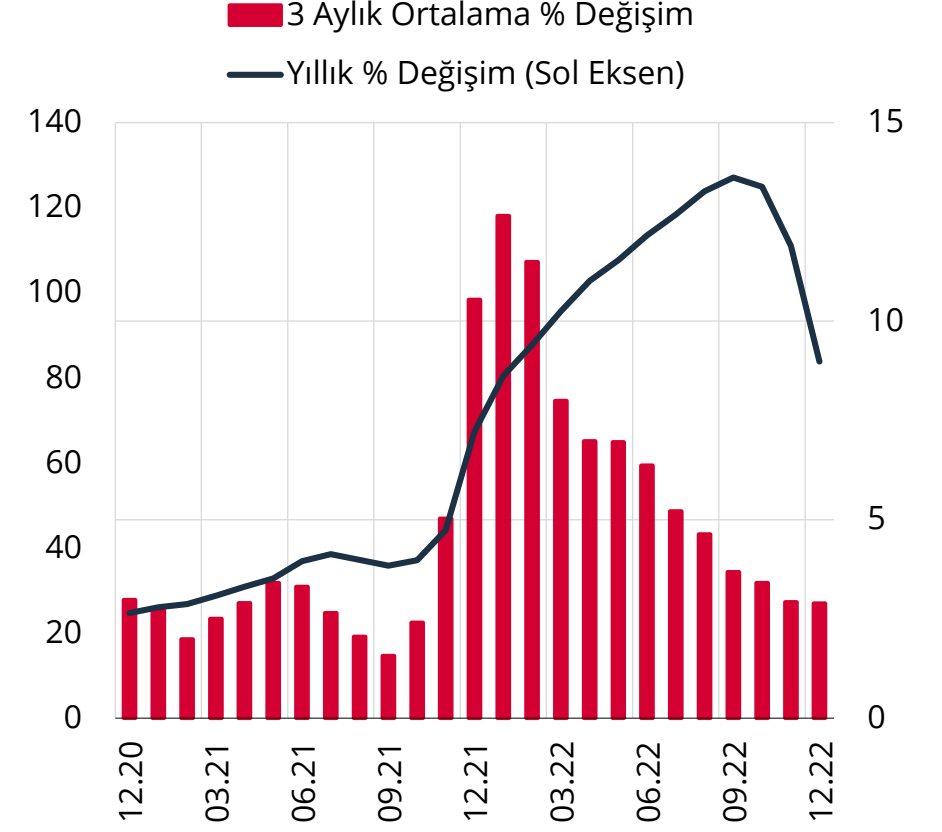

Kaynak: S&P Global

Son Gözlem: Aralık 2022

* Serinin daha düşük değerde olması daha uzun teslim sürelerine işaret etmektedir. Kesikli çizgi eşik değeri göstermektedir.

Petrol-Ana Metal Hariç İmalat Sanayi Fiyatları

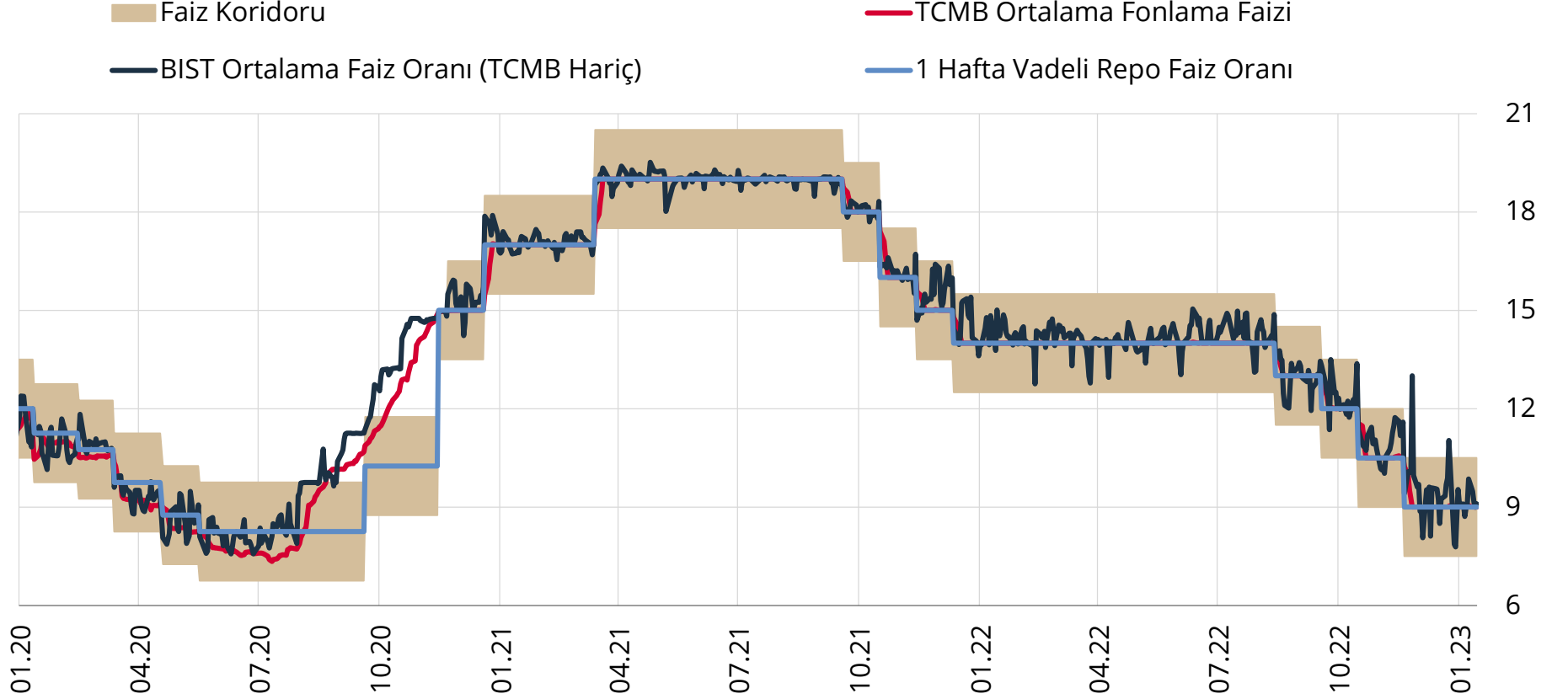
Kaynak: TCMB, TÜİK

Son Gözlem: Aralık 2022

PARA POLİTİKASI

Faiz Oranları

TCMB Faizleri ve Kısa Vadeli Faiz Oranı (%)

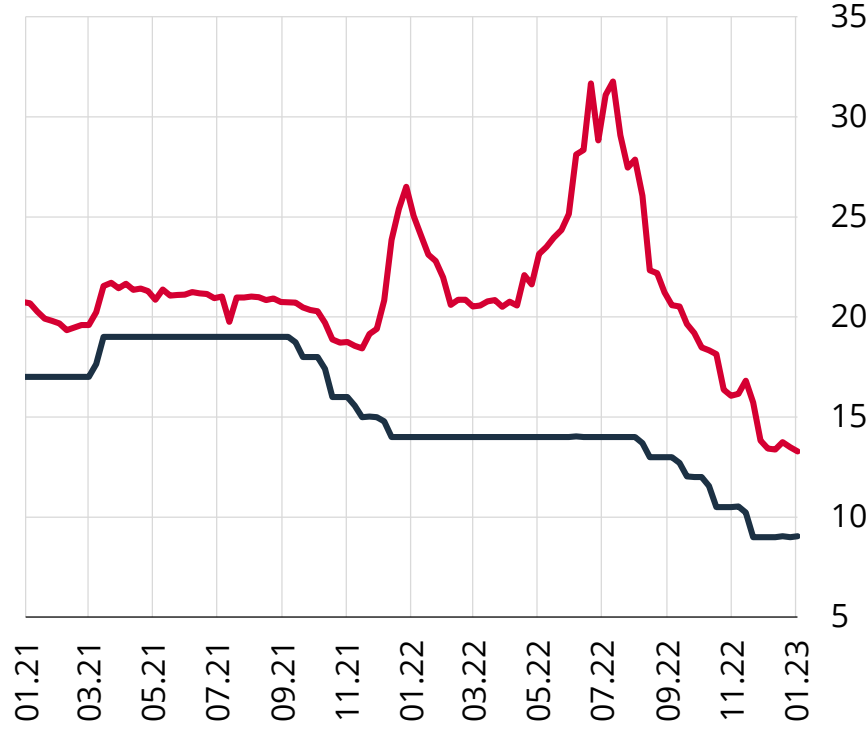
Kaynak: BIST, TCMB

Son Gözlem: 19 Ocak 2023

Parasal Aktarımın Etkinliği

TL Ticari Kredi Faiz Oranları (%)

— TL Ticari Kredi Faizi
— TCMB Ağırlıklı Ortalama Fonlama Maliyeti

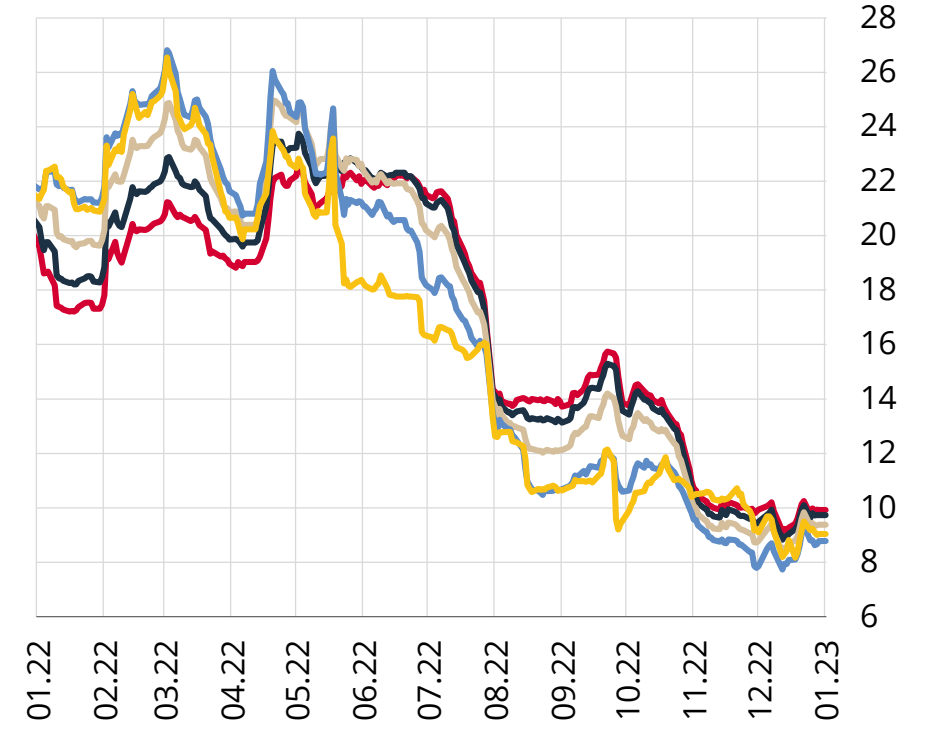

Kaynak: TCMB

Son Gözlem: 13 Ocak 2023

DİBS Getirileri (%)

— 6 Ay — 1 Yıl — 2 Yıl — 4 Yıl — 10 Yıl

Kaynak: Bloomberg

Son Gözlem: 23 Ocak 2023

Hedefli Kredi Gelişmeleri

Krediler (Kur Etkisinden Arındırılmış, Milyar TL)

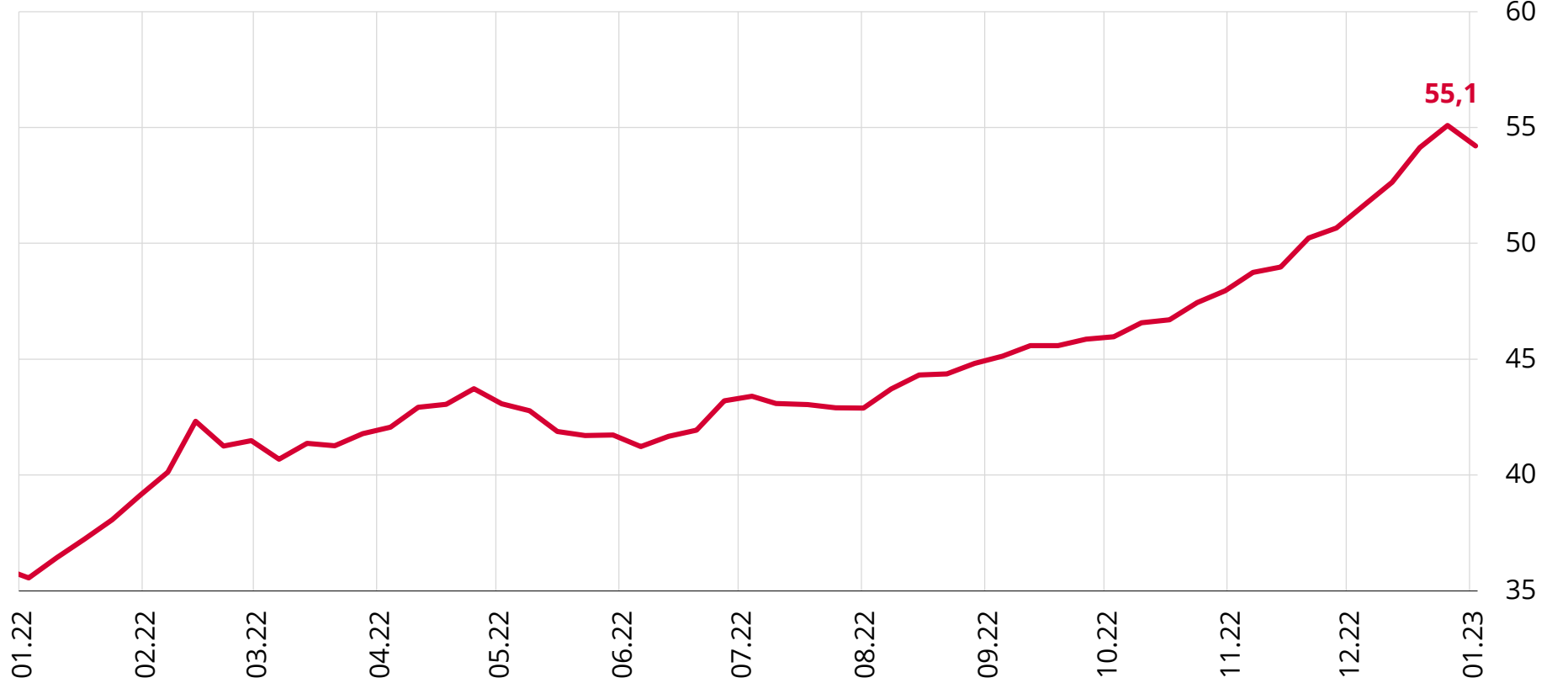
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak-Aralık
Toplam Kredi (2022)	55	138	211	181	181	194	67	151	155	167	188	246	1934
Toplam Kredi (2021)	1	33	60	3	5	49	-1	29	86	24	98	78	465
Toplam Firma (2022)	49	124	181	150	109	134	42	105	113	118	116	148	1390
Toplam Firma (2021)	-1	26	42	1	2	27	-14	7	69	18	69	52	298
TL Firma (2022)	53	108	177	161	151	170	79	153	163	147	158	206	1726
TL Firma (2021)	-10	18	31	4	3	29	-10	38	34	24	83	72	316
- Büyük Firma (2022)	43	84	66	74	89	92	47	81	81	72	59	51	839
- Büyük Firma (2021)	-6	10	20	4	4	16	-6	24	17	15	42	48	188
- KOBİ (2022)	10	25	111	87	62	78	31	71	82	76	99	155	887
- KOBİ (2021)	-4	8	11	0	-1	13	-4	14	16	9	40	25	127

Kaynak: TCMB

Son Gözlem: 30 Aralık 2022

Mevduatta Liralaşma

Toplam TL Mevduat Oranı* (%)

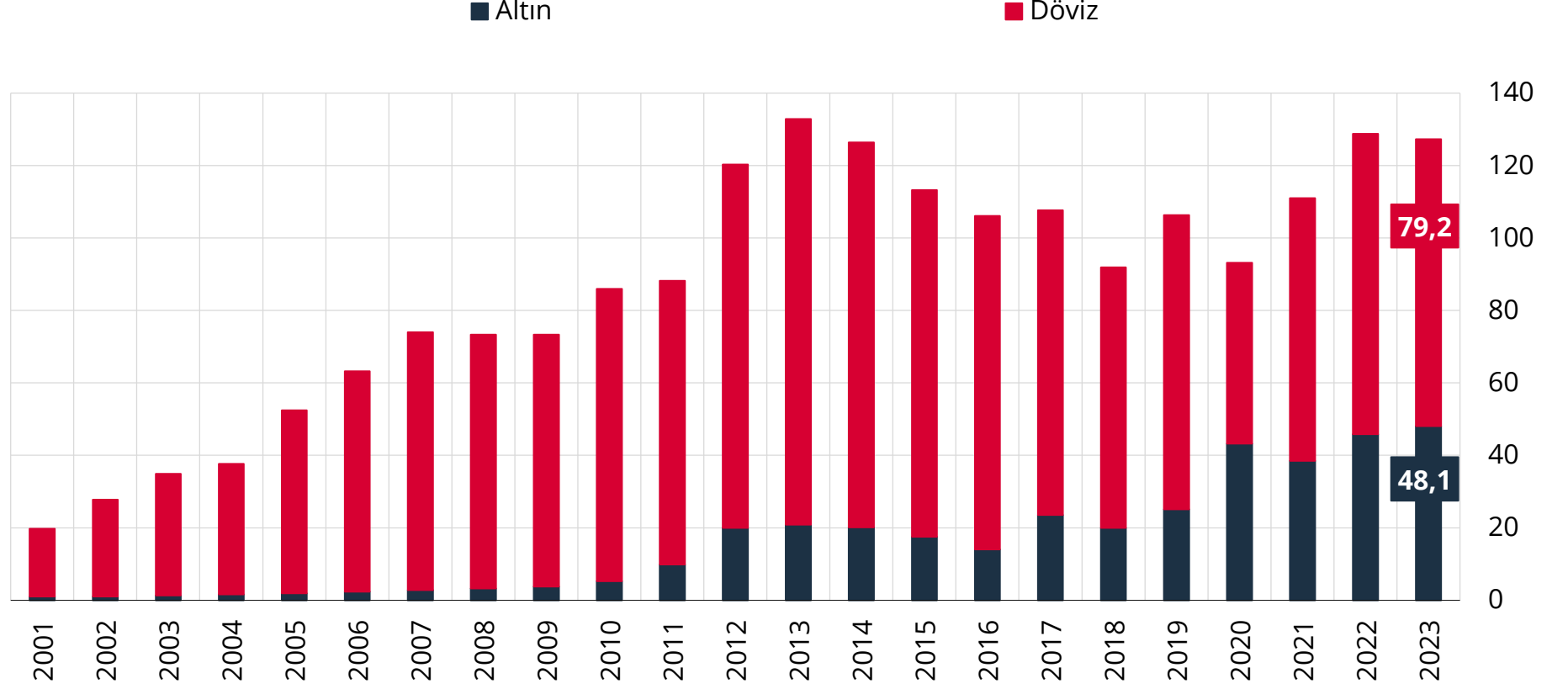
Kaynak: BDDK, TCMB

Son Gözlem: 6 Ocak 2023

* TL mevduat oranı hesaplamasında, yurt dışı yerleşiklerin YP mevduatı hesaplama dahil değildir. Ayrıca, resmi kuruluşlar, Kamu Haznedarlığı yönetmeliği kapsamındaki kurumlar, yurt içi bankalar, Merkez Bankası, Hazine ve uluslararası anlaşmayla kurulmuş bankaların Türkiye'deki merkez ve şubelerindeki mevduat hariçtir.

Uluslararası Rezervler

TCMB Rezervleri (Milyar ABD Doları)

Kaynak: TCMB

Son Gözlem: 13 Ocak 2023

ORTA VADELİ TAHMİNLER

Temel Varsayımlardaki Güncellemeler

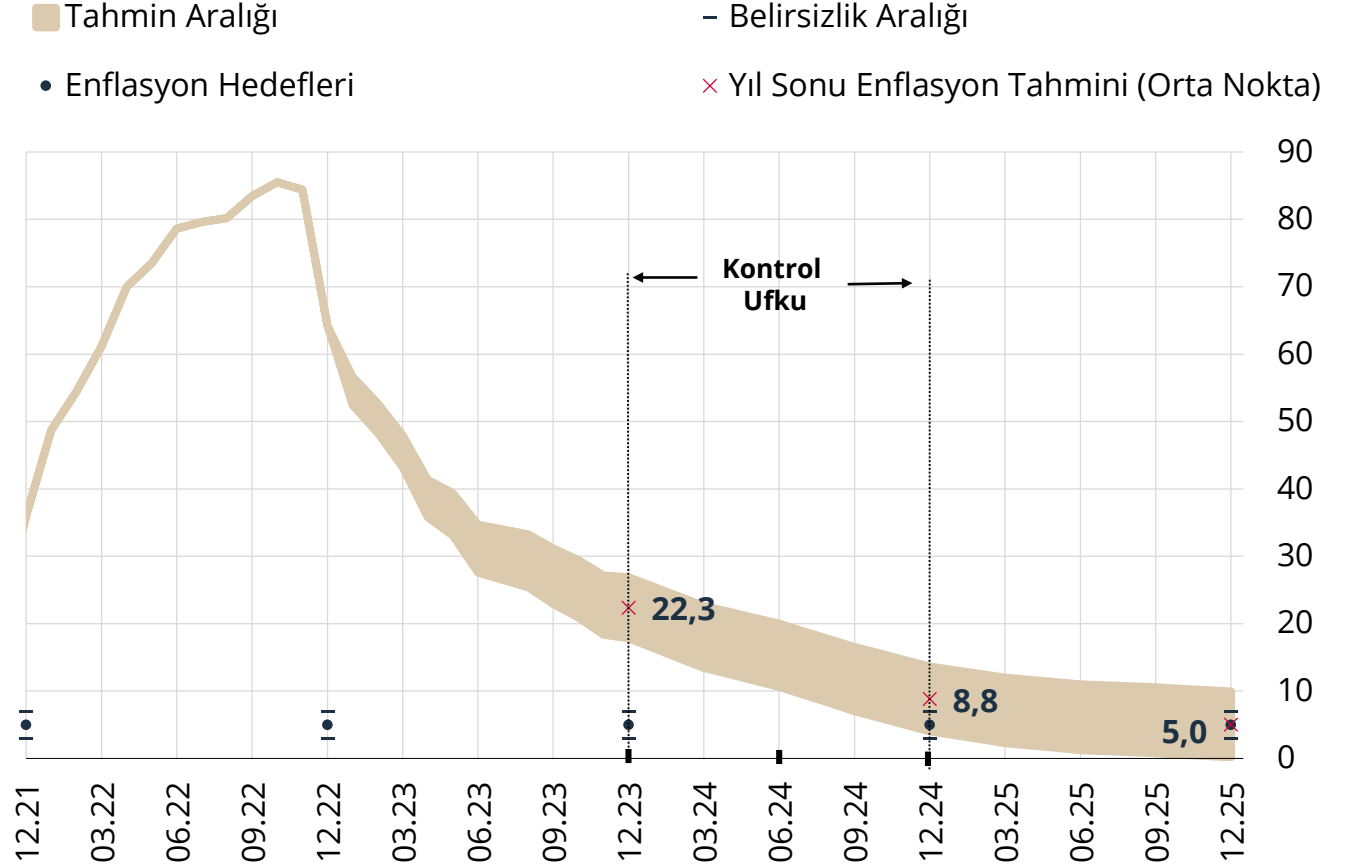
		Ekim 2022	Ocak 2023
İhracat Ağırlıklı Küresel Üretim Endeksi (Yıllık Ortalama % Değişim)	2023	1,8	1,3
	2024	-	2,5
Petrol Fiyatları (ABD Doları, Yıllık Ortalama)	2023	79,3	80,8
	2024	-	77,3
İthalat Fiyatları (ABD Doları, Yıllık Ortalama % Değişim)	2023	-9,2	-8,5
	2024	-	2,3
Enerji Enflasyonu (Yıl Sonu % Değişim)	2023	23,2	13,9
	2024	-	10,8
Gıda Fiyat Enflasyonu (Yıl Sonu % Değişim)	2023	22,0	22,0
	2024	-	11,5

Enflasyon Tahminleri

Bu çerçevede enflasyonun yüzde 70 olasılıkla:

- 2023 yılı sonunda orta noktası yüzde 22,3 olmak üzere, yüzde 17,8 ile yüzde 26,9 aralığında;
- 2024 yılı sonunda orta noktası yüzde 8,8 olmak üzere yüzde 4,0 ile yüzde 13,7 aralığında gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Enflasyon Tahminleri* (%)

Kaynak: TCMB, TÜİK

* Enflasyonun tahmin aralığı içinde kalma olasılığı yüzde 70'tir.

Enflasyon Tahminleri

2023 Yıl Sonu Enflasyon Tahminindeki Güncelleme ve Kaynakları

	2023
Ekim 2022 Tahmini (%)	22,3
Ocak 2023 Tahmini (%)	22,3
Ekim 2022-IV Dönemine Göre Tahmin Güncellemesi	0,0
Tahmin Güncellemesinin Kaynakları (% Puan)	
İthalat Fiyatları	+0,1
Yönetilen/Yönlendirilen Fiyatlar	-0,2
Birim İş Gücü Maliyeti	+1,5
Enflasyonun Ana Eğilimi ve Beklentiler	-1,4

Kaynak: TCMB

GENEL DEĞERLENDİRME

Genel Değerlendirme

- Ülkemizde sürdürülebilir büyümenin devamı için yatırım, istihdam, üretim ve ihracat odaklı bir gelişimi öngören Türkiye Ekonomi Modeli uygulanmaktadır.
- 2022 yılı içerisinde tüm politika araçları gözden geçirilerek ülkemizin ihtiyaç ve koşullarına en uygun para politikası çerçevesi kademeli olarak oluşturulmuştur.
- Liralaşma Stratejisi kapsamında, politika faiziyle birlikte, likidite, teminat, zorunlu karşılık ve uluslararası rezervlerin yönetimine ilişkin araçlar bütüncül bir anlayışla en etkin şekilde kullanılmıştır.
- Enflasyonu düşürmek ve fiyat istikrarını kalıcı olarak tesis etmek amacıyla, üretimi ve yatırımları destekleyici, cari fazla kapasitesini artırıcı politikalar uygulanmıştır.
- Hedefli kredi anlayışı çerçevesinde TL kredilerde, firma ve özellikle KOBİ'ler lehine giderek artan bir kredi hacmi oluşması sağlanmıştır.
- Liralaşma Stratejisi çerçevesinde hanehalkı, firma ve bankacılık kesiminin varlık ve yükümlülüklerinde Türk lirasının payının artırılması ve finansal sistemin Türk lirası ağırlıklı bir yapıya kavuşması desteklenmektedir.

Genel Değerlendirme

- Küresel iklim değişikliği konuları ekonomi ve finansal sisteme olan yansımalarından dolayı yakından takip edilmektedir.
- Merkez Bankası “2053 Net Sıfır Emisyon” hedefi ve “Yeşil Kalkınma” vizyonuna kendi görev ve sorumlulukları çerçevesinde katkı sağlamıştır.
- Küresel iklim değişikliği konularında ulusal ve uluslararası çalışmalara aktif olarak katılım gerçekleştirilmiştir.
- Önümüzdeki dönemde, iklim değişikliğinin ekonomi ve finansal sistem üzerindeki etkilerinin takibine devam edilerek, tüm paydaşlarla işbirliği sağlanacaktır.
- Dijital Türk Lirası Ağ'ında ilk ödemeler başarı ile gerçekleştirilmiştir.
- GEÇİT altyapısı ve SİPER servisi hizmete sunulmuştur.
- Dijital Türk Lirası İşbirliği Platformu büyütülerek geniş katılımlı pilot testlerin gerçekleştirileceği ileri safhalara geçilecektir.

Genel Değerlendirme

- 2023 yılında, temel amaç olan fiyat istikrarını sağlama ve sürdürmeye yönelik olarak tüm araçlar en etkin şekilde kullanılmaya devam edilecektir.
- Yatırım, istihdam, üretim ve ihracatı desteklemek amacıyla hedefli kredi uygulamaları geliştirilerek sürdürülecektir.
- Liralaşma Stratejisi, Türk lirasının ağırlığının kalıcı olarak artırılması amacıyla güçlendirilecektir.
- Rezerv yönetimindeki kaynak çeşitliliği devam ettirilerek uluslararası rezervlerdeki istikrarlı artış sürdürülecektir.
- Maliyet şoklarının tamamen yansıtıldığı, döviz kurlarında öngörülebilirliğin arttığı, şirketlerin karlılık performanslarının geliştiği ve finansman maliyeti açısından da desteklendiği bir ortamda yüksek fiyat artışlarının devamı için bir zemin kalmamıştır.
- Enflasyonun, tahminler doğrultusunda, 2023 yılı sonunda yüzde 20 seviyelerine ve 2024 yılı sonunda ise yüzde 10'un altına inmesiyle fiyat istikrarını kalıcı olarak tesis etme hedefi gerçekleştirilecektir.

TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI

2023-I ENFLASYON RAPORU BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

Prof. Dr. Şahap Kavcıoğlu
Başkan

26 OCAK 2023

ANKARA

